

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2018 жылғы 20 қыркүйектегі
№ 469 бұйрығына 30-қосымша

Қазақстан Республикасы
Білім және ғылым министрінің
2013 жылғы 3 сәуірдегі
№ 115 бұйрығына 470-қосымша

Көру қабілеті бұзылған(көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін «Қазақ әдебиеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы(оқыту қазақ тілінде)

1 - тарау. Жалпы ережелер

1. Көру қабілеті бұзылған(көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін «Қазақ әдебиеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасы (бұдан әрі – Бағдарлама) «Білім туралы» 2007 жылғы 27 шілдедегі Қазақстан Республикасы Заңының 5-бабы б) тармақшасына сәйкес әзірленген.

2. Бағдарламаның мақсаты – әдеби шығармаларды қабылдау және саралау арқылы адамның рухани құндылықтарының қалыптасуына ықпал жасау, білімдерін, қабілеттерін, дағдыларын жекелік таңдау негізінде әлем мен өзін-өзі тануға қолдана алатын білікті оқырман тәрбиелеу.

3. Оқытудың міндеттері:

1) қазақ, орыс және әлем әдебиеті мен мәдениеті негізінде әлеуметтік тұрғыда табысты бейімделуіне ықпал жасайтын білімдерді, қабілеттерді, дағдыларды қалыптастыру;

2) білім алушылар көркем әдебиет шығармаларының авторлық түпкі ойын терең түсінулері үшін, әдебиеттанушылық түсініктердің меңгерілуіне ықпал жасау;

3) шығармаларды саралау негізінде сындық саралау, теңеу, қорыту, ұқсастық пен себептік-нәтижелік байланысты анықтау, құбылыстарды жіктеу, логикалық және сыни пайымдамалар мен пікірлерді құру дағдыларын қалыптастыру;

4) түрлі жанрдағы әдеби шығармаларды терең түсіну мен саралау негізінде коммуникативтік дағдыларды дамыту.

4. Бағдарламаның мазмұны заттық нәтижелерге қол жеткізуден басқа, түзеу міндеттерін жүзеге асыру бойынша жүйелік жұмыстарды қарастырады:

есту, есту-көру қабылдауын дамыту; бейтарап және белсенді сөздігін өсіру; сөйлеуінде вербализмді болдырмау, тілдің семантикалық жағымен жұмыс; тілдің грамматикалық және фонетикалық құрылымының бұзылымдарын түзеу; дислексияны, дисграфияны және дизорфографияны болдырмау және жеңу.

2 - тарау. Оқу процесін ұйымдастырудағы педагогикалық тәсілдер

5. Тілді оқыту, оқытудың түзеу-дамытушылық және әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты қағидаларының негізінде және жіктемелік, әрекеттік, коммуникативтік, құндылықты-бағдарлаушылық, дифференциалдық тәсілдер мен ақпараттық-коммуникациялық технологияларын қолдану негізінде, жүзеге асырылады.

6. Оқытудың түзеу-дамытушылық бағыты, оның ерекше білімдік қажеттіліктері ескеріле отырып, оқу ісінің арнайы тәсілдері және әдістері арқылы жүзеге асырылады.

7. Әлеуметтік-бейімдеушілік бағыты тұлғаның әлеуметтік бейімделмеушілігін жеңу немесе азайтуды қарастырады. Білім алушылардың әлеуметтік өмірге қатысулары үшін қажетті тәртіп пен өмірлік нормаларының меңгерілуі бойынша арнайы жұмыстар қарастырылады.

8. Әрекеттік тәсіл қағидасы: оқыту барысында педагогтың басшылығымен заттық-практикалық, ізденушілік әрекеттер кең қолданылады, бұл оқу материалын түсінуге жағдайлар жасайды; заттық-практикалық әрекет жоғарғы психикалық функцияларының сенсомоторлық негізін дамытуға (қабылдауы, тілі, ойлау қабілеті), білім алушылардың өмірлік тәжірибесінің жеткіліксіздігінің орнын толықтыруға, жалпыбілімдік пәндер бойынша білімдер мен дағдыларды меңгерулеріне мүмкіндік береді.

9. Коммуникативтік тәсіл – ақпаратты беру және хабарлау, тілдік қатынас барысында білімдерімен, қабілеттерімен және дағдыларымен алмасу; тіл арқылы қатынас жасау қабілеттілігі оқыту нәтижесі болып табылады.

10. Оқытудың практикалық бағыты білім алушылардың оқыған материалы мен практикалық іс-әрекеті арасындағы тығыз байланысты, практикалық-бағдарлық міндеттерді шешуде бірінші кезекті мағынасы бар, білімдері мен қабілеттерінің қалыптасуын болжайды.

11. Білім алушыларға қарасты жіктемелік және жекелік тәсіл, олардың Бағдарлама мазмұнын меңгерудегі бірдей емес мүмкіндіктерін көрсететін ерекше білімдік қажеттіліктерінің ескерілуін, оқу материалын меңгеру барысында көрініс алатын және алған білімдерінің, дағдыларының, қабілеттерінің сапасына әсер ететін, вариативті типологиялық ерекшеліктерінің болуын болжайды. Әрбір типологиялық топ үшін педагог олардың мүмкіндіктеріне сәйкес, қолжетімді күрделілік пен көлемін ескере отырып, оқу материалының мазмұнын таңдап алады; оқу жұмысының қарқыны, білім алушылардың дербестігі, оқыту тәсілдері мен әдістері түрлендіріледі. Білім

алушылардың топтарға бөлінуі шартты және қозғалмалы. Жіктемелі тәсіл оқытудың жекеленуімен толықтырылады.

12. Ақпараттық коммуникативтік біліктілігін қалыптастыру мақсатында білім алушылар түрлі дереккөздік ақпараты бар әр-түрлі жұмыстарды, соның ішінде инновациялық коммуникациялық технологияларды қарастырады (оқытын машиналар, сөздіктер, анықтамалар, бұқаралық ақпарат құралдары, ғаламтор, компьютер).

13. Қоғамның әлеуметтік-экономикалық және мәдени өмірінің түрлі аспектілерін қамтитын, түрлі үлгідегі және жанрдағы мәтіндерді қолданылады, бұл білім алушылардың орфографиялық, пунктуациялық, стилистикалық сауаттылық деңгейін, сондай-ақ тілдік мәдениет деңгейін көтеруге, саралау дағдыларын жаттықтыруға және тілдің түрлі жанрдағы, стильдегі байланысты сөйлемдерді меңгерулеріне мүмкіндік береді.

14. Мәтіндік материалды таңдау барысында этномәдени компонентін ескере отырып, білім мазмұнының тәрбиелік компоненті күшейтіледі (қазақ әдебиетінің, орыс әдебиетінің ұлттық-мәдени ерекшеліктері жөнінде, біздің еліміздің аумағында тұратын өзге халықтар мәдениеті жөнінде мәліметтер).

15. Мәтіндер мазмұны білім алушылардың рухани-адамгершіліктік қасиеттері мен қазақстандық патриотизмді қалыптастыруға және өмірде жалпы ұлттық «Мәңгілік Ел» идеясын іске асыруға, этникааралық және мәдениаралық коммуникация жағдайында төзімділік пен қатынасты дамытуға бағытталады.

16. Сабақтарды ұйымдастыру және өткізу барысында педагог бірқатар ерекше және жалпы әдістемелік талаптарға сүйенеді:

1) үздіксіз түзеу және дефицитарлық функцияларын дамыту (сенсорлық, моторлық, психикалық);

2) кеңістіктік ұғымдарды, коммуникативтік әрекеттерді, сезіну мен ұсақ моториканы, есту, көру және тактильдік қабылдауды дамыту;

3) меңгерген компенсаторлық тәсілдерін, қабілеттері мен дағдыларын, қалпына келтірілген және түзетілген функцияларын түрлі оқу үдерісі барысында, сабақта және сабақтан тыс кезде, айналасындағылармен қатынас жасау кезінде белсенді түрде қолдану мүмкіндігін қамтамасыз ету;

4) әлеуметтік құзіретін белсендету және өз бетінше жұмыс жасау дағдыларын, танымдық белсенділік пен танымдық қызығушылығын, тұлғаның эмоциялық-еріктік саласы мен оң қасиеттерін дамыту.

17. Білім алушылардың психофизикалық бұзылымдарын түзеу мақсатында қолданылатын әдістер мен тәсілдер:

1) лингвистикалық шолу әдісі: алғашқылық, синхрондық, кейінгілік, толық және таңдамалы;

2) кроссвордтарды табу, ребустарды, шарадаларды шешу;

3) тірек сызбалар, кестелер;

4) мәтінді редакциялау;

5) анықтама-дәптерін дайындау және қолдану (әдебиеттік теминдер мен ұғымдар);

- 6) шешендік іскерлік;
- 7) мен білемін;
- 8) автор;
- 9) ақпаратты шығару
- 10) ең қызықты фактілер;
- 11) жазушыға, ақынға сұрақтар;
- 12) «..... дан сұхбат алу»;
- 13) дайын мәтіннің тақырыптық торын құрастыру тәсілі және тақырыпты құру барысындағы есептеулер тәсілі;

14) болашақ тақырыптың микротақырыптарын ашу сызбасын құрастыру тәсілі және оны дайын мәтіннен есептеп шығару тәсілі;

15) тәсілдерді қолдана отырғандағы тіл шығармашылығы: «Еркін ассоциациялар тәсілі»(суреттердің деректері бойынша), «Не болар еді, егер ...» (білім алушы өзіне осындай сұрақ қойып жауап беруге тырысады), «Әңгімені жалғастыр»;

16) «мағыналық бірліктер» тәсілі мағыналық жады мен логикалық ойлау қабілетін дамытуға арналады. Тәсілдер: мәтіннің сараптамасы немесе шағын-баяндау, мұнда білім алушы дәйекті түрде екі сұраққа жауап береді: «Бұл мәтінде кім (немесе не) туралы айтылады?» және «Бұл жөнінде не айтылады (хабарланады)?». Қолданылатын мини-баяндаулар көлемі үлкен мәтінге қарасты қорқынышын жеңіп, эмоциялық-еріктік саласының қалыптасуына көмектеседі. Жеке тәжірибесін қолдану: жанұядағы туыстық байланыстардың аналогиясы бойынша мәтін немесе сөйлем ішіндегі туыстық байланыстарды анықтау.

18. Оқи білу дағдысын дамыту бойынша тапсырмалар мысалдары:

- 1) сөздермен ойындар (анаграммалар, палиндромалар, сөздің ішіндегі сөзді табу);
- 2) мәтіннің басы немесе атауы бойынша оқиғаның дамуын болжау;
- 3) әңгіменің жоспар-картасын құру.

19. Қазақ әдебиетін оқыту барысында ақпарат көзі ретінде мәтінмен жұмысты күшейту қарастырылады, оны тез оқуын дамытуға, басты немесе екінші кезектегі, ашық немесе жасырынды, мәтіндік немесе мәтіннен тыс ақпаратты бөліп шығару қабілетін дамытуға бағыттау, ақпаратты ықшамды көрсетіп, көпшілік алдында сөйлеуге, өз ой-пікірін айтуға, оларды ауызша (пікірталас, жарыссөз, баяндама) және жазбаша (эссе) түрде жеткізе білуге үйрету.

20. Әдебиет бойынша оқу үдерісін сыншылдық ойды дамытуға бағыттап ұйымдастыру, оқу субъекттерінің тең құқылы қарым-қатынастарын, араларында әңгімелесу қатынасты, пікірталас барысында өз пікірлерін айта білуін, өзгелердің пікірін тыңдауын, түсінуін және қабылдауын, өз позициясын қорғауда дәлелдер жүйесін келтіре білуін, түрлі позицияларды салыстыра білуін тудырады.

21. Әдеби көздерін зертелеу барысында сыншылдық ойды дамыту,

бірінші кезекте, мәтінмен жұмыс істеумен байланысты; мұнда мәтіннің сипатына қарай оқу үдерісі тәсілдерін үйрету түрлері(ақпараттық немесе әдеби мәтін) және жұмыс тәсілдері(дайын мәтінді оқу емесе жазбаша мәтін құру) бойынша біріктіреді.

22. Оқырмандық қабілетін дамытуға үлкен мән беріледі: ашық түрде берілген ақпаратты табу; қорытындыларды тұжырымдау; ақпаратты түсіндіру және қорыту; мәтіннің мазмұнын, тілдік ерекшеліктерін және құрылымын саралау.

23. Әдебиетті оқыту барысында техникалық құрылғылар (аппаратура) және дидактикалық құралдар (ақпарат тасушы) белсенді түрде қолданылады, оның ішінде:

1) түзетудің оптикалық құралдары: лупалар (қол, стационарлық және тірек); көзәйнектер (микроскопиялық, гиперокулярлық және телескопиялық); бинокулярлар және монокулярлар; проекциялық үлкейткіш аппараттар (эпипроекторлар және диапроекторлар);

2) көру аясының кемістіктері бар тұлғалар үшін (гемианопсия, түтікті көру қабілеті) арнайы оптикалық жүйелер, бұлар көру аясын қажетті шекте өзгертеді; егер көру қабілеті сапасының нашарлауы жоғары жарық жағдайларында болса, онда түссіз немесе түрлі-түсті әйнектен жасалған жарықтан қорғайтын түзету линзалары қолданылады;

3) компьютерлік тифлоқешен: жеке компьютер, брайльдік дисплей, брайльдік index Everest (индекс Эверист) – D принтер, сканерлеу және оқуға арналған «Книголюб» бағдарламасы, экранды үлкейту бағдарламасы;

4) «Книголюб-стандарт» оқу жүйесі;

5) «Кітап» «VideoLightVGA (ВидеоЛайтВиДжиЭй)» электрондық үлкейткіш құрылғысы;

6) нашар көретіндерге арналған портативті үлкейткіш құрылғы.

3-тарау. «Қазақ әдебиеті» оқу пәнінің мазмұнын ұйымдастыру

24. «Қазақ әдебиеті» пәні бойынша оқу жүктемесінің көлемі:

1) 5-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

2) 6-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

3) 7-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты;

4) 8-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

5) 9-сынып – аптасына 3 сағат, оқу жылында – 102 сағатты;

6) 10-сынып – аптасына 2 сағат, оқу жылында – 68 сағатты құрайды.

25. «Қазақ әдебиеті» пәндік білімнің мазмұны келесі бөлімдерді қамтиды:

1) 1- бөлім «Түсіну және жауап беру»;

2) 2- бөлім «Анализ және интерпретация»;

3) 3- бөлім «Бағалау және салыстыру».

26. «Түсіну және жауап беру» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) көркем шығарма мазмұны мен пішіні;
- 2) әдеби шығарманың тұжырымдамасы;
- 3) көркем шығармадағы образ;
- 4) шығарма үзінділерімен жұмыс.

27. «Анализ және интерпретация» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) әдеби шығарманың композициясы;
- 2) автор бейнесі;
- 3) көркем шығарманың тілі;
- 4) шығармашылықжұмыс.

28. «Бағалау және салыстыру» бөлімі келесі бөлімшелерді қамтиды:

- 1) тарихи және көркемдік құндылығы;
- 2) заманауилығы мен жаңашылдығы;
- 3) әдеби эссе;
- 4) әдеби сын.

29. 5-сыныпқа арналған«Қазақ әдебиеті» пәнініңбазалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығарманың фабуласы мен сюжеттік дамуы; кейіпкерлер портреті мен образы; шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту; әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясы;

2) анализ және интерпретация:салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу; шығармадағы тілдік бейнелеу: теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы; эпикалық шығармадағы автор бейнесі; көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторғахат, өлең жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тарихи құндылығын бағалау; кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; әдеби эссе; сыни хабарлама жазу.

30. 6-сыныпқа арналған «Қазақ әдебиеті» пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру:әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау; шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдықмәселе, идеясы; кейіпкерлердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау; көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқаайту;

2) анализ және интерпретация:шығарма композициясындағыбелгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу; шығармадағы көркем ауыстырулар: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау;

3) бағалау және салыстыру:кейіпкерлерді өзара салыстыру,тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; әдеби эссе жазу; сыни хабарлама жасау.

31. 7-сыныпқа арналған «Қазақ әдебиеті» пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру:әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан

анықтау; көркем шығармадағы кейіпкер бейнесі, үзінділерді жатқа айту;

2) анализ және интерпретация: шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салғастыру; эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесі; шығармадағы көркемдегіш құралдары: символ, синекдоха, эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ қолданысы; шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу;

3) бағалау және салыстыру: кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемесі, тарихи және көркемдік құндылығын; әдеби жанр түрлерінің даму барысы, жаңашылдығы; шығарманы ұлттық құндылығы, әдеби эссе жазу; әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы сыни шолу жазу.

32. 8-сыныпқа арналған «Қазақ әдебиеті» пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілер, эпилог, бастамалар; әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулер; көркем шығармалардан алған үзінділерді орынды қолдану;

2) анализ және интерпретация: композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарайталдау; автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісі; шығармадағы көркемдегіш құралдары: психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис қолданысы, автор стилі; шығармадан алған үзінділерді өңдеп креативті жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманың тақырыбы мен идеясы, тарихи және көркемдік құндылығы; шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстыру, жаңашылдығы; шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғысы, әдеби эссе; шығармада жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу.

33. 9-сыныпқа арналған «Қазақ әдебиеті» пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; әдеби шығармадағы психологизм; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану;

2) анализ және интерпретация: эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдар; автор бейнесінің идеялық-стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөлі; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлері, автор стилі; автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби эссе жазу; әдеби

шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдау, шағын сын мақала жазу.

34. 10-сыныпқа арналған «Қазақ әдебиеті» пәнінің базалық мазмұны:

1) түсіну және жауап беру: әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау; әдеби шығармадағы психологизм; көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесі; көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану, осы жұмыстары жайлы бір-бірімен пікір алмасу;

2) анализ және интерпретация: эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдар; автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөлі; шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлері, автор стилі; автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, өзара осы жұмыстарды талқылау;

3) бағалау және салыстыру: шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстыру, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; әдеби эссе жазу; әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдау, шағын сын мақала жазу, жазылған мақалаларға өз көзқарастарын білдіру.

4-тарау. Оқыту мақсаттарының жүйесі

35. Бағдарламада «оқу мақсаттары» сандардан тұратын кодтық белгімен белгіленді, кодтық белгідегі бірінші сан сыныпты, екіншісі – бөлімді (түсіну және жауап беру, анализ және интерпретация, бағалау және салыстыру), үшінші сан – бөлімшені, төртінші сандар - бөлімшедегі оқыту мақсатының реттік нөмірін көрсетеді, яғни 7.2.1.2 кодында: «7» – сынып, «2.1» – бөлімше, «2» – оқыту мақсатының реттік саны.

36. Оқу мақсаттары бойынша күтілетін нәтижелер:

1) 1-бөлім «Түсіну және жауап беру»:

1-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
1.1 Көркем шығарманың мазмұны мен пішіні	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласы мен сюжетін анықтау	7.1.1.1 әдеби шығарманың сюжетін құрамдастыру бөлшект	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік композициялық талдау	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау

	дамуын сипаттау		ерін талдау	, эпилог, бастамал арды анықтау	жасау	және өз пікірлерін білдіру
1.2 Әдеби шығарманың тұжырымдамасы	5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау	6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру	7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау	8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу	9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау	10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау және оған ұлттық мүдде тұрғысынан қарау
1.3 Көркем шығармадағы образ	5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашу	6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау, қолдың ұсақ қимылын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру	7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау	8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу	9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау	10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау, оларға мінездеме беру
1.4 Шығарма үзінділерімен жұмыс	5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді	6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді	7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер	8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер	9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер	10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділер

	үзінділер ді мәнерлеп оқу, жатқа айт у, қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушылардың сөздерді дұрыс байланыстыра отырып оларды қолдана білуі	үзінділер ді мәнерлеп оқу, жатқа айт у	бейнесін ашып, үзінділерді жатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау	ді өз көзқарасын дәлелдеу үшін орынды қолдану, көркем шығармадағы үзінділермен жұмыс жасау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін сүйену	ді шығармашылық жұмыста рдақолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқылы қабылдау	ді шығармашылық жұмыстарда қолдану және бір-бірімен пікір алмасу, қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру
--	---	--	---	--	--	--

2) 2-бөлім «Анализ және интерпретация»:

2-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
2.1 Әдеби шығарманың композициясы	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызын а негіздеме жасау	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтармен бейнелерді салғастыру	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшекте тұтасқа қарай талдау	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау	10.2.1.1 кең ауқымды шығармалардың композициясына талдау жасау
2.2 Автор	5.2.2.1 эпикалық	6.2.2.1 эпикалық	7.2.2.1 эпикалық	8.2.2.1 автор	9.2.2.1 автор	10.2.2.1 автор

бейнесі	шығарма дағы автор бейнесін анықтау	,поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау	,поэзиялық, драмалық шығарма дағы автор бейнесін анықтау	бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау	бейнесінің идеялық-стилистикалық тұтастыр ушы ретіндегі рөліне талдау жасау	бейнесінің идеялық-стилистикалық тұтастыр ушы ретіндегі рөліне талдау жасау, өзара осы жұмыстарды талқылау
2.3 Көркем шығарманың тілі	5.2.3.1 шығарма дағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (тенеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы)мағынасын анықтау	6.2.3.1 шығарма дағы көркем ауыстыруларды(троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау	7.2.3.1 шығарма дағы көркемдегішқұралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау	8.2.3.1 шығарма дағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау	9.2.3.1 шығарма дағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троппен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру	10.2.3.1 шығарма дағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троппен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру және өз көзқарасын білдіру
2.4 Шығармашылықжұмыс	5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін	6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдар	7.2.4.1 шығарма дағы оқиға желісін	8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта	9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып,	10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып,

сипаттап авторға хат, өлең жазу, байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзімен көру) қабілетін е сүйенуі	дыпайдаланып шығарма дағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдарды пайдаланып білім алушылардың қоршаған ортаны тануда, танымдық белсенділігіне сүйенуі	өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тұрақтандыру	өңдепкративті жазу, қолдың ұсақ қимыл - қозғалысын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, сезім арқылы қабылдау	шығармашылық жұмыс жазу, қолдың ұсақ қимыл - қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін пайдалану, зейінін тұрақтандыру	шығармашылық жұмыс жазу, өзіндік көзқарасын шындау, шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимыл - қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау
---	--	---	--	--	--

3)3-бөлім «Бағалау және салыстыру»:

3-кесте

Бөлімше	Оқыту мақсаттары					
	5-сынып	6-сынып	7-сынып	8-сынып	9-сынып	10-сынып
3.1 Тарихи және көркемдік құндылығы	5.3.1.1 шығарма дағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау	6.3.1.1 шығарма дағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемелерін	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа	9.3.1.1 шығарманың ныбасқа өнер түрлеріндегі осы мазмұнда туындыла	10.3.1.1 шығарманың ныбасқа өнер түрлеріндегі осы мазмұнда туындыла

		және көркемдік құндылығына баға беру	салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру	шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	рмен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау	рмен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау
3.2 Заманауилығы мен жаңашылдығы	5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау	6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру	7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заманауи тұрғыдан баға беру	8.3.2.1 шығарма дағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру	9.3.2.1 шығарма дағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыдас алыстырып, жаңашылдығына баға беру	10.3.2.1 шығарма дағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыдас алыстырып, жаңашылдығына баға беру, зерделеу
3.3 Әдеби эссе	5.3.3.1 шығарма дағы кейіпкерді өзіндік құндылығын тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра	6.3.3.1 шығарма дағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу,	7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмысында зейінін тұрақтандыру,	8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста	9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру	10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазуда бір-бірімен пікір алмасу, есте сақтау қабілетін

	сөйлей білуге дағдылану, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілеттерін пайдалану	қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру	танымдық белсенділігін арттыру	қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету		түзеу, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау
3.4 Әдеби сын	5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу	6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау	7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу	8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу	9.3.4.1 әдеби шығарма нықазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу	10.3.4.1 әдеби шығарма нықазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу және оны талдау

37. Осы бағдарлама көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін «Қазақ әдебиеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасының ұзақ мерзімді жоспары негізінде осы Бағдарламаның қосымшасына сәйкес жүзеге асырылады. Ұзақ мерзімді жоспарда барлық сынып бойынша әр бөлімде қамтылатын оқу мақсаттарының көлемі белгіленген.

38. Бөлімдер мен тақырыптар бойынша сағат сандарын бөлу мұғалімнің еркіне қалдырылады.

Негізгі орта білім беру деңгейінің
5-10 сыныптары үшін «Қазақ әдебиеті»
пәнінен жаңартылған мазмұндағы
үлгілік оқу бағдарламасына
қосымша

Көру қабілеті бұзылған (көрмейтін және нашар көретін) білім алушыларға арналған негізгі
орта білім беру деңгейінің 5-10 сыныптары үшін
«Қазақ әдебиеті» пәнінен жаңартылған мазмұндағы үлгілік оқу бағдарламасын жүзеге асыру
бойынша ұзақ мерзімді жоспар

1) 5-сынып:
1-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Таза, мінсіз асыл сөз	«Керкұла атты Кендебай» ертегісі, «Қобыланды батыр» жыры, Асан қайғы «Асан қайғының жерге айтқан сыны» аңызы	Түсінужәнежауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік дамуын сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашу; 5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушылардың сөздерді дұрыс байланыстыра отырып қолдана білуі
		Анализ және интерпретация	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу; 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу, байланыстыра сөйлей білу, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзімен көру) қабілетіне сүйенуі

		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау; 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра сөйлей білуге дағдыландыру, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілеттерін пайдалану
2-тоқсан			
«Тәрбиенің қайнар бұлағы»	Дулат Бабатайұлы «О, Ақтан жас, Ақтан жас», Ыбырай Алтынсарин «Қыпшақ Сейітқұл», «Атымтай Жомарт», «Дүние қалай етсең табылады?»	Түсінужәнежау ап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік дамуын сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылыобразын ашу; 5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқаайту, қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушылардың сөздерді дұрыс байланыстыра отырып қолдана білуі
		Анализ және интерпретация	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсенісалыстыра суреттеулер менқарама-қарсы суреттеулерді табу; 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдары; ның (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы)мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторғахат, өлең жазу, байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзімен көру) қабілетіне сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау; 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысынан талдап, әдеби

			эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра сөйлей білуге дағдыландыру, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілеттерін пайдалану; 5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу
3-тоқсан			
Адамгершілік - асыл қасиет	А.Байтұрсынұлы «Егіннің бастары» мысалы, «Адамдық диқаншысы» өлеңі, Б.Соқпақбаев «Менің атым Қожа» хикаяты, М.Қабанбай «Бауыр» әңгімесі	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік дамуын сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашу; 5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қалдық көру қабілетін қорғау, білім алушылардың сөздерді дұрыс байланыстыра отырып қолдана білуі
		Анализ және интерпретация	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу; 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу, байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін білім алушылардың бинокулярлық (екі көзімен көру) қабілетіне сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау; 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра сөйлей білуге дағдыландыру, қолдың ұсақ қимылын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық

			көру) қабілеттерін пайдалану; 5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу
4-тоқсан			
Отбасы құндылықтары	Т.Нұрмағамбетов «Анасын сағынған бала» әңгімесі, Нұрдәулет Ақыш «Нағыз әже қайда?» әңгімесі Д.Лондон «Мексика ұлы» әңгімесі	Түсіну және жауап беру	5.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына қарай фабуласы мен сюжеттік дамуын сипаттау; 5.1.2.1 әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау; 5.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлер портреті мен іс-әрекеті арқылы образын ашу; 5.1.4.1 көркем шығармалардан шағын көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қалдық көру қабілетін сақтау, білім алушылардың сөздерді дұрыс байланыстыра отырып қолдана білуі
		Анализ және интерпретация	5.2.1.1 әдеби шығармадағы екі нәрсені салыстыра суреттеулер мен қарама-қарсы суреттеулерді табу; 5.2.2.1 эпикалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 5.2.3.1 шығармадағы тілдік бейнелеу, суреттеу құралдарының (теңеу, эпитет, ауыспалы мағынадағы сөздер, қайталау, өлең құрылысы) мағынасын анықтау; 5.2.4.1 көркем шығармадан алған әсерін сипаттап авторға хат, өлең жазу, байланыстыра сөйлей білу тілін дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, нашар көретін білім алушылардың биноклярлық (екі көзімен көру) қабілетіне сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	5.3.1.1 шығармадағы эпизодтар арқылы тарихи құндылығын бағалау; 5.3.2.1 кейіпкерлерді шынайы өмірмен салыстырып бағалау; 5.3.3.1 шығармадағы кейіпкерді өзіндік құндылығы тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмысында дұрыс байланыстыра сөйлей білуге дағдыландыру, қолдың ұсақ қимылын дамыту, бисенсорлық (сезу және қалдық көру) қабілеттерін пайдалану; 5.3.4.1 оқырманның рухани дүниесіне шығарма әсерін талдай отырып, сыни хабарлама жазу

2) 6-сынып:
2-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Туған жерім-аялы алтын бесігім	«Аяз би» ертегісі «Алып Ер Тұңға» жыры, Әл Фараби «Қашықтасың туған жер», «Тіршілікте құрыштай бол төзімді», Доспамбет жырау «Қоғалы көлдер, қом сулар», «Айналайын, Ақ Жайық»	Түсінужәнежау ап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау; 6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру; 6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау, қолдың ұсақ қимылын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқаайту
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау; 6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдарды пайдаланып, білім алушылардың қоршаған ортаны танибілуі, танымдық белсенділігін сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; 6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің

			әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау
2-тоқсан			
Абайды оқы, таңырқа!	Абай Құнанбайұлы «Мен жазбаймын өлеңді ермек үшін», «Ғылым таппай мақтанба», «Бірінші сөз», «Жетінші сөз», «Отыз бірінші сөз»	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау; 6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру; 6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау; қолдың ұсақ қимылын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қалдық көру қабілетін қорғау, данымдық белсенділігін арттыру
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды; (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегрия, антитеза, градация, арнау) анықтау; 6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдарды пайдаланып көру қабілеті бұзылған білім алушыларға қоршаған ортаны тануда көмек көрсету, танымдық белсенділігін сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; 6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармадағы көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау

3-тоқсан			
Мен балаң жарық күнде сәуле қуған...	С.Торайғыров «Шығамын тірі болсам адам болып», «Шәкірт ойы», С.Мұратбеков «Жусан иісі», О.Бөкей «Тортай мінер ақбоз ат», Қалқаман Әбдіқадыров «Қажымұқан»	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау; 6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру; 6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау; қолдың ұсақ қимылын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау; 6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдарды пайдаланып көру қабілеті бұзылған білім алушыларға қоршаған ортаны тануда көмек көрсету, танымдық белсенділігін сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; 6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау
4-тоқсан			
Тәуелсіздік-қасиет	Қ.Сарин «Тәуелсіздік»,	Түсіну және жауап беру	6.1.1.1 әдеби шығарманың жанрын, фабуласын, сюжетін анықтау;

тұнған ұлы ұғым	А.Алтай «Прописка», Р.Ғамзатов «Ана тілі», «Менің Дағыстаным»		6.1.2.1 әдеби шығармада көтерілген әлеуметтік-қоғамдық мәселені идеясы арқылы түсіндіру; 6.1.3.1 әдеби туындыдағы кейіпкердің типтерін тек тұрғысынан сипаттау; қолдың ұсақ қимылын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.1.4.1 көркем шығармалардан орта көлемді үзінділерді мәнерлеп оқу, жатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету
		Анализ және интерпретация	6.2.1.1 шығарма композициясындағы белгілі бір эпизодтың алатын маңызына негіздеме жасау; 6.2.2.1 эпикалық, поэзиялық шығармалардағы автор бейнесін анықтау; 6.2.3.1 шығармадағы көркем ауыстыруларды (троптарды: метафора, кейіптеу, метонимия, гипербола, литота, аллегория, антитеза, градация, арнау) анықтау; 6.2.4.1 әдеби көркемдегіш құралдарды пайдаланып шығармадағы табиғат көрінісін, оқиға орнын, кейіпкер бейнесін сипаттап жазу, көркемдегіш құралдарды пайдаланып білім алушыларға қоршаған ортаны тануда, танымдық белсенділігіне сүйенуі
		Бағалау және салыстыру	6.3.1.1 шығармадағы кейіпкерлерді өзара салыстыра отырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 6.3.2.1 кейіпкерлер жүйесінің заманауи жаңашылдығын өзара салыстырып баға беру; 6.3.3.1 шығармадағы кейіпкерлер қарым-қатынасын отбасылық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру; 6.3.4.1 шығармада көтерілген мәселенің әлеуметтік рөлі туралы сыни хабарлама жасау

3) 7-сынып:

3-кесте

Ұзақ	Тақырыптар/	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
------	-------------	----------	------------------

мерзімді жоспардың бөлімдері	Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны		
1-тоқсан			
Көне күндерден жеткен жәдігерлер	1.«Қыз Жібек» жыры, 2.Орхон-Енисей ескерткіштері, «Күлтегін» жыры.	Түсінужәнежау ап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; 7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; 7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердіңтиптерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау; 7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып,үзінділерді жатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді жалғастыра білуі; 7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегішқұралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау; 7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тұрақтандыру
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор бергенпортреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заманауи тұрғыдан баға беру; 7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу
2-тоқсан			
Көне күндерден жеткен жәдігерлер	1.Жиёмбет жырау «Еңсегей бойлы Ер Есім»,	Түсінужәнежау ап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; 7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; 7.1.3.1 көркем шығармадағы

	2.Қазтуған жырау «Қазтуғанның қонысымен қоштасуы».		кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау; 7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыра білу; 7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш жұлалдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпифора, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау; 7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тұрақтандыру
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заманауи тұрғыдан баға беру; 7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу
3-тоқсан			
Толғауы тоқсан қызыл тіл Балалар мен үлкендер	1.Ш.Қанайұлы «Зар заман», 2.С.Аронұлы «Сүйінбайдың Қатағанмен айтысы», 3.Жамбыл Жабаев «Июнь жарлығы» 4.М.Жұмабаев «Батыр	Түсінуге және жауап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; 7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; 7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердің типтерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау; 7.1.4.1 көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыра білу; 7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық

	Баян».		шығармадағы автор бейнесін анықтау; 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегішжұралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпитафия, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау; 7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін тұрақтандыру
		Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заманауи тұрғыдан баға беру; 7.3.3.1 шығарманы ұлттық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу
4-тоқсан			
Балалар мен үлкендер	1.М.Әуезов «Көксерек», 2.Қ.Қайсенов «Жау тылындағы бала».	Түсінужәнежау ап беру	7.1.1.1 әдеби шығарма сюжетінің құрамдас бөлшектерін талдау; 7.1.2.1 әдеби шығармадағы тұлғалық болмысты гуманистік тұрғыдан талдау; 7.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлердіңтиптерін жасалу тәсілдері тұрғысынан анықтау; 7.1.4.көркем шығармадағы кейіпкер бейнесін ашып, үзінділерді жатқа айту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау
		Анализ және интерпретация	7.2.1.1 шығармадағы эпизодтар мен бейнелерді салыстыра білу; 7.2.2.1 эпикалық, поэзиялық, драмалық шығармадағы автор бейнесін анықтау; 7.2.3.1 шығармадағы көркемдегішжұралдардың (символ, синекдоха, қайталау түрлері: эпитафия, анафора, аллитерация, ассонанс, риторикалық сұрақ) қолданысын талдау; 7.2.4.1 шығармадағы оқиға желісін өзіндік көзқарас тұрғысынан дамытып жазу, қалдық көру қабілетін қорғау, есте сақтау қабілетін түзеу, зейінін

		тұрақтандыру
	Бағалау және салыстыру	7.3.1.1 кейіпкерлердің іс-әрекеті мен автор берген портреттік мінездемені салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығына баға беру; 7.3.2.1 әдеби жанр түрлерінің даму барысына, жаңашылдығына заманауи тұрғыдан баға беру; 7.3.3.1 шығарманы ұлттық құндылық тұрғысынан талдап, әдеби эссе жазу, жазба жұмыстарында зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 7.3.4.1 әдеби шығарманың эстетикалық құндылығы туралы шағын сыни шолу жазу

4) 8-сынып:

4-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Балалар мен үлкендер Ұрпақ тәрбиесі	1.С.Сарғасқаб «Тәмпиш қара» 2.М.Шаханов «Нарықұм зауалы», 3.Медетбек Темірхан «Тәуелсізбін» өлеңі.	Түсінужәнежауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, бастамаларды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдеу үшін орынды қолдану, көркем шығармадағы үзінділермен жұмыс жасау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін сүйену
		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарайталдау; 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта

			өңдеп креативті жазу, қолдың ұсақ қимылын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, сезім арқылы қабылдауына зер салу
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу
2-тоқсан			
Ұрпақ тәрбиесі	1.Т.Әбдіков «Қонақтар», 2.А.С.Пушкин «Ескерткіш».	Түсінужәнежауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, бастамаларды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдеу үшін орынды қолдану, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету
		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жазу, қолдың ұсақ қимылын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, сезім арқылы қабылдауына зер салу
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен

			салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу
3-тоқсан			
Дананың сөзі-ақылдың көзі Көркем әдебиет және эпикалық жанр	1. Қорқыт «Байбөрі баласы Бамсы-Байрақ туралы жыр», Қорқыттың нақыл сөздері, 2. Ахмет Йассауи «Даналық кітабы», 3. Ақтамберді Сарыұлы «Күлдір-күлдір кісінетіп», «Балаларыма өсиет», 4. Шалкиіз жырау «Би Темірге бірінші толғауы» 5. Мұрат Мөңкеұлы «Үш қиян», «Сарыарқа».	Түсінужәнежауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, бастамаларды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдеу үшін орынды қолдану, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету
		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жазу, қолдың ұсақ қимылын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, сезім арқылы қабылдауына зер салу
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық

			құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби сын – пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу
4-тоқсан			
Көркем әдебиет және эпикалық сарын Махаббат және абырой	1.Ш.Құдайбердіұлы «Еңлік-Кебек» дастаны, «Жастарға» өлеңі 2.М.Дулатов «Бақытсыз Жамал» романы.	Түсінужәнежауап беру	8.1.1.1 әдеби шығарманың жанрына байланысты сюжеттік желілерін, эпилог, бастамаларды анықтау; 8.1.2.1 әдеби шығарманың идеясы мен пафосын ұлттық мүдде тұрғысынан ашу; 8.1.3.1 көркем шығармадағы кейіпкерлерді сомдауда тура және жанама мінездеулерді жіктеу; 8.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді өз көзқарасын дәлелдеу үшін орынды қолдану, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету
		Анализ және интерпретация	8.2.1.1 композицияны тұтастан бөлшекке, бөлшектен тұтасқа қарай талдау; 8.2.2.1 автор бейнесі мен кейіпкерлер қарым-қатынасының тілдік көрінісін талдау; 8.2.3.1 шығармадағы көркемдегіш құралдардың (психологиялық параллелизм, перифраз, сатира, ирония, гротеск, эллипсис) қолданысын талдай отырып, автор стилін анықтау; 8.2.4.1 шығармадан алған үзінділерді қайта өңдеп креативті жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, сезім арқылы қабылдауына зер салу
		Бағалау және салыстыру	8.3.1.1 шығарманың тақырыбы мен идеясын осы тектес басқа шығармалармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 8.3.2.1 шығармадағы материалдық және рухани құндылықтарды заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 8.3.3.1 шығарманың көркемдік-идеялық құндылығын гуманистік тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, жазбаша жұмыста қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, есте сақтау қабілетін түзету; 8.3.4.1 шығарма бойынша жазылған әдеби

			сын –пікірлерге сүйене отырып, өзіндік сыни пікір жазу
--	--	--	--

5) 9-сынып:
5-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Махаббат және абырой	1.Б.Момышұлы «Ұшқан ұя» әңгімесі, 2.Д.Исабеков «Әпке» драмасы, 3.М.Мақатаев «Аққулар ұйықтағанда» поэмасы	Түсінужәнежауап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстардақолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқылы қабылдау
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін пайдалану, зейінін тұрақтандыру
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманыбасқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 9.3.4.1 әдеби шығарманықазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра

			талдап, шағын сын мақала жазу
2-тоқсан			
Қиял мен шындық	1.Т.Ахтанов «Күй аңызы» әңгімесі, 2.Ж.Сахиев «Айдағы жасырынбақ», «Дабыл» фантастикалық әңгімелері	Түсінужәнежауап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстардақолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, сезім арқылы, есту арқылы қабылдауына зер салу
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, танымдық белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманыбасқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 9.3.4.1 әдеби шығарманықазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу
3-тоқсан			
Қиял мен шындық	1.Р.Мұқанова «Мәңгілік бала бейне».	Түсінужәнежауап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау;
Атадан қалған сөз	2. Ж. Баласағұн «Құтты		9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған

	білік», 3.Шешендік өнер: Майқы би мен Мөңке бидің шешендік сөздері, Әнет баба «Не арсыз, не ғайып, не даусыз...», 4.Төле би «Ердің бақыты – әйел», Әйтеке би «Қасқакөл дауы», Қазыбек би «Кім жақын, не қымбат, не қиын»,		үзінділерді шығармашылық жұмыстардақолдану
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу
		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру; 9.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, зейінін тұрақтандыру, танымдық белсенділігін арттыру; 9.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу
4-тоқсан			
Атадан қалған сөз	1.Сырым Датұлы «Балаби мен Сырым», 2.Бұқар жырау «Тілек», «Әй, Абылай, Абылай», «Асқар таудың өлгені», 3.«Біржан-Сара» айтысы	Түсінужәнежауап беру	9.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 9.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 9.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау; 9.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстардақолдану
		Анализ және интерпретация	9.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; 9.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 9.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру; 9.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу

		Бағалау және салыстыру	9.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 9.3.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 9.3.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау; 9.3.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану
--	--	------------------------	---

б) 10-сынып:
6-кесте

Ұзақ мерзімді жоспардың бөлімдері	Тақырыптар/ Ұзақ мерзімді жоспардың мазмұны	Дағдылар	Оқыту мақсаттары
1-тоқсан			
Тарихи шындық пен көркемдік шешім	1. Нысанбай жырау «Кенесары – Наурызбай», 2. Махамбет Өтемісұлы «Махамбеттің Баймағамбетке айтқаны», « Мен, мен, мен едім» , «Бағаналы терек»	Түсінужәнежау ап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік- композициялық талдау жасау және өз пікірлерін білдіру; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау және оған ұлттық мүдде тұрғысынан қарау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау, оларға мінездеме беру; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 кең ауқымды шығармалардың композициясына талдау жасау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық- стилистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау, өзара осы жұмыстарды талқылау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру және өз көзқарасын білдіру; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, өзіндік көзқарасын шындау, шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимыл- қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта туралы түсініктерін

			нақтылау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру, зерделеу; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазуда бір-бірімен пікір алмасу, есте сақтау қабілетін түзеу, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу және талдау
2-тоқсан			
Тарихи шындық пен көркемдік шешім	1. Ш.Уәлиханов «Ыстықкөл күнделігі» 2. І.Жансүгіров «Құлагер» поэмасы	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану, қалдық көру қабілетін қорғау, танымдық белсенділігін арттыру, зейінін тұрақтандыру
Адам жанының құпиясы		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау;

			<p>10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру;</p> <p>10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, есте сақтау қабілетін түзеу, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау;</p> <p>10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу</p>
3-тоқсан			
Адам жанының құпиясы	<p>1.Б.Майлин «Шұғаның белгісі» хикаят</p> <p>2.Ғ.Мүсірепов «Ұлпан» романы,</p> <p>3.Т.Айбергенов «Сағыныш»,</p> <p>4.Ф.Оңғарсынова «Өлең мен сені аялап өтем».</p>	Түсіну және жауап беру	<p>10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау;</p> <p>10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау;</p> <p>10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау;</p> <p>10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстарда қолдану</p>
		Анализ және интерпретация	<p>10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау;</p> <p>10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау;</p> <p>10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру;</p> <p>10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау</p>
		Бағалау және салыстыру	<p>10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау;</p> <p>10.3.2.1 шығармадағы ұрпақтар сабақтастығы көрінісін заманауи тұрғыда салыстырып, жаңашылдығына баға беру;</p> <p>10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, есте сақтау қабілетін түзеу, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау;</p> <p>10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті</p>

			мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу және оны талдау
4-тоқсан			
Мәңгілік ел-мәңгілік мұрат	1.Н.Айтұлы «Бәйтерек» поэмасы, 2.Кнут Гамсун«Аштық» романы.	Түсіну және жауап беру	10.1.1.1 әдеби шығармаға сюжеттік-композициялық талдау жасау; 10.1.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.1.3.1 көркем шығарманың идеясына сай кейіпкерлер жүйесін анықтау; 10.1.4.1 көркем шығармалардан алған үзінділерді шығармашылық жұмыстардақолдану
		Анализ және интерпретация	10.2.1.1 эпикалық, поэтикалық, драмалық мәтіндердегі композициялық амалдарды талдау; 10.2.2.1 автор бейнесінің идеялық-стистикалық тұтастырушы ретіндегі рөліне талдау жасау; 10.2.3.1 шығармадағы әдеби тілді құбылту мен айшықтаудың (троп пен фигура) түрлерін талдай отырып, автор стиліне баға беру; 10.2.4.1 автор стиліне сүйене отырып, шығармашылық жұмыс жазу, шығармашылық жазба жұмысында қолдың ұсақ қимыл-қозғалысын дамыту, зейінін тұрақтандыру, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау
		Бағалау және салыстыру	10.3.1.1 шығарманы басқа өнер түрлеріндегі осы мазмұндас туындылармен салыстырып, тарихи және көркемдік құндылығын бағалау; 10.3.2.1 әдеби шығармадағы психологизмді анықтау; 10.3.3.1 шығарманың идеясын ғаламдық тұрғыдан талдап, әдеби эссе жазу, есте сақтау қабілетін түзеу, қоршаған орта туралы түсініктерін нақтылау, қалдық көру қабілетін қорғау; 10.3.4.1 әдеби шығарманы қазақ әдебиеті мен әлем әдебиеті үлгілерімен салыстыра талдап, шағын сын мақала жазу және оны талдау